

Čtyři skladby – čtyři rozdílné hudební světy.

V rámci projektu „Světoví skladatelé XXI. století“, realizovaného švýcarskými festivaly L'art pour Art a Musica Aperta, zazněla 22. února 2016 ve Velkém sále Novoměstské radnice čtyři komorní díla žijících skladatelů ze Švýcarska, Česka a Lotyšska. Na koncertě, který se konal ve spolupráci s výše jmenovanými festivaly, se představilo renomované Klavírní kvarteto Josefa Suka ve stylově velmi rozdílném repertoaru, náročným nejen technicky, ale i neobvyklými instrumentálními požadavky skladeb, včetně rafinovaně preparovaného klavíru. Zvukovou rozmanitost vybraných kompozic i skutečnost, že ze čtyř vybraných skladeb jsou tři uvedeny ve světové premiéře, připomenul v úvodu koncertu primárius souboru Radim Kresta. První skladbou večera bylo nepřilíš rozsáhlé **Nocturno** švýcarského skladatele **Jean-Luc Darbellayho**, využívající kontrastu jemných barev smyčců proti temným akordům klavíru. Další skladba **Elemente und Verwandlungen** **Maxe E. Kellera** zaujala především svou netradiční zvukovostí v kontrastních plochách klavíru vůči smyčcům, pečlivě se vyhýbajících konvenčním postupům. Jak je uvedeno v programu, jeho skladby hrají po celém světě renomovaní umělci a sám skladatel, který je v současné době uměleckým ředitelem festivalu Musica Aperta Winterthur, obdržel řadu prestižních cen. Za zvlášť potěšující skutečnost je třeba považovat to, že mezi vybranými skladbami zaznělo i dílo českého autora **Michala Müllera**, které bylo pro Klavírní kvarteto Josefa Suka v minulém roce vytvořeno. Neobvyklý název skladby - „**Malleus maleficarum**“ je (jak je uvedeno v textově bohatě vybaveném programu) převzat ze stejnojmenného latinského spisu z roku 1486, popisujícího středověké praktiky procesů s kacíři a s lidmi „spolčenými s ďáblem“. Ve čtyřech alegorických obrazech inspirovaných (jak je uvedeno v programu) *nebezpečnou vlastností některých lidí svádět své nedobré vlastnosti, představy na druhé a provádět „hony na čarodějnice“ at' již vědomě, či nevědomě (a někdy jen pro uklidnění svého vlastního svědomí, že jsou zde i jiní, kteří také mají své temné stránky...)* uplatnil skladatel své bohaté kompoziční zkušenosti s využitím široké škály kompozičních technik od modality přes polytonální partie až k organizované aleatorice. Působivým kontrastem je i tonální plocha s jímavou melodií violy ve třetím obraze. Specifickým rysem Müllerovy hudby jsou různé zvukové efekty (dupání, akcentující dramatické akordy smyčců i klavíru, hra na klavír se strunami pokrytými množstvím knih, jehož déle trvající příprava bohužel poněkud ruší dramatické pauzy mezi větami). Nemalou zásluhu na spontánním přijetí skladby publikem ve zcela zaplněném sále mělo i přesvědčivé provedení všemi členy Klavírního kvarteta Josefa Suka – houslistou Radimem Krestou, violistkou Evou Krestovou, violoncellistou Václavem Petrem a klavíristou Václavem Máchou. Druhou polovinu večera vyplnila rozsáhlá minimalistická kompozice litevského skladatele **Peterise Vasksise** „**Kvartet pro klavír, housle, violu a violoncello**“ z roku 2001. Hudba tohoto tvůrce, považovaného za jednoho z nejuznávanějších skladatelů Pobaltí, čerpá z litevského folklóru.

Jako ostatně celé dílo skladatele, zprvu ovlivněného hudbou Witolda Lutoslawského a Krzystofa Pendereckého, i tato kompozice „*vypovídá o rozporu mezi humanistickými ideály symbolizovanými rozlehlostí přírody a násilím a lidským zoufalstvím*“. Myslím, že výstižněji bych ani nemohl charakterizovat tuto nesmírně emotivní skladbu než opětovnou citací programu. Dlouhé ticho v sále po doznění posledních smírných akordů smyčců bylo dostatečným svědectvím toho, jak hluboce tato skladba na posluchače zapůsobila. Dlouhotrvající potlesk vyvolal skvěle zahraný přídavek – závěrečnou větu Klavírního koncertu Johanna Brahmsa. Co dodat. Skvělý koncert, z něhož si každý mohl odnést to, co je mu blízké.

Zdeněk Zahradník